

Zakonodajne novosti

Ljubljana, 25. januar 2018

mag. Andreja Kovačič

Podlaga

- Insurance Distribution Directive ((EU) 2016/97) oz. Direktiva o distribuciji zavarovalnih produktov
  - implementacija **23. 2. 2018**
  - uporaba od **1.10.2018**
  - Direktno uporabljiva zakonodaja:
    - ZZavar-1A in podzakonski akti;
    - DU POG (uporaba od 1.10.2018)- IDD 25
    - DU IBIPs (uporaba od 1.10.2018)- IDD 28, 29, 30
    - IPID – IDD 20
    - KID PRIIPS (velja od 1.1.2018)

Zakaj regulacija z IDD?

- **Glavni cilj IDD**

- poenotenje nacionalnih določb v zvezi z distribucijo zaradi prostega delovanja ZZ/ZP v vsej EU;

- **Namen:**

- minimalna harmonizacija z IDD;
- enako VARSTVO STRANKE kljub razlikam v distribucijskih kanalih (enaki konkurenčni pogoji);
- ustrezna raven strokovnosti in usposobljenosti;
- preprečevanje nasprotja interesov;
- razkrivanje informacij;
- test zahtev in potreb stranke/osebno priporočilo stranki;

Koga regulira?

- Vse distributerje zavarovalnih produktov;
- Izvzeti so zastopniki dopolnilnih zavarovanj, kadar so izpolnjeni določeni pogoji (558/7), kljub temu pa morajo tudi oni izpolnjevati določene osnovne zahteve zaradi zagotavljanja varstva potrošnikov:
  - obveščanje o svoji identiteti;
  - obveščanje o načinu vlaganja pritožba;
  - upoštevanje zahtev in potreb strank.

Novi pojmi (IDD 2)

- **distributerji zavarovalnih produktov:**
  - ZZ, ZP, ZZD, ZPD, ZDZ, banke, zavarovalnica
  - ZDZ = Zastopnik dopolnilnih zavarovanj (558)
    - je vsaka PO ali s.p., ki proti plačilu opravlja distribucijo zav. produktov kot dopolnilno dejavnost, pri čemer:
      - to NI glavna poklicna dejavnost;
      - distribuira le svojim lastnim strankam določene zav. produkte, ki dopolnjujejo blago/storitev, ki je njegova glavna dejavnost.
  - BANKA → dejavnost zavarovalnega zastopanja (558)(sprememba NE izhaja iz IDD)

Novi pojmi (IDD 2)

- distribucija zav. produktov
- svetovanje pri distribuciji
- **plačilo za distribucijo:**
  - vsaka provizija, honorar, pristojbina ali drugo plačilo, katera koli ekonomska korist ali drugo finančna ali nefinančna ugodnost:
    - način plačevanja, ki ne vzpodbuja nasprotja interesov;
    - obveza obveščanja zavarovalca o vrsti plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v zvezi z zavarovalno pogodbo;

Novi pojmi (IDD 2)

- **zavarovalni posredniki**
  - različna definicija v IDD in v ZZavar-1;
  - posredniki ZZavar-1 (čl. 548);
  - po IDD: so vse FO in PO, razen zavarovalnice in njenih zaposlenih in ZDZ, ki proti plačilu opravlja dejavnost distribucije.

Zav. pogodba in spl. zav. pogoji

- 13% pritožb v EU se nanaša na nerazumljive pogodbe in splošne pogoje! (Consumer Trends report)...
- predpisan je način in oblika predložitve vseh teh info stranki – čl. 545;
- distributer zavarovalcu predloži zadevne informacije v razumljivi obliki (**IPID** – IDD 20/7 in ITS IPID, **KID PRIIPs**);

Zav. pogodba in spl. zav. pogoji

- obveza predložitve **KID PRIIPs** obrazca pri NŽZ in
- **IPID** pri premoženjskih zavarovanjih;
- vključitev določb glede nadzora produktov ter zahteve glede upravljanja - **POG** (IDD 25, DU POG);

PRED predstavitevijo vsebine...

- Distributer vedno opravi **test ZAHTEV in POTREB** stranke;
- Pisno obvesti zavarovalca tudi (čl. 545):
  - če zagotavlja svetovanje glede produkta, ki ga prodaja;
  - o vrsti prejetega plačila za distribucijo, še posebno o:
    - če deluje na podlagi honorarja, ki ga plača direktno zavarovalec (v tem primeru sporoči tudi višino);
    - če deluje na podlagi kakršnekoli provizije, ki je že zajeta v premiji;
    - če deluje na podlagi kakršnegakoli drugega plačila, ki se plača v zvezi z zav. pogodbo;
    - če prejme plačilo, ki je kombinacija plačil iz zgornjih alinej;
  - predloži KID PRIIPs in IPID.

OB sklenitvi zav. pogodbe...

- Distributer poda še naslednje dodatne informacije zavarovalcu (čl. 522):
  - **ali zagotavlja svetovanje** glede produkta, ki ga prodaja;
  - zahteve, če se zav. produkt ponudi kot del PAKETA skupaj s stranskim produktom/storitvijo, ki ni zavar.:
    - **ali obstaja možnost nakupa pos. delov ločeno** → opis pos. delov, ločen prikaz stroškov in plačil, ustrezen opis spremembe tveganj / zav. kritij, ki lahko nastanejo zaradi medsebojnega vplivanja;
    - **zahteve in potrebe** se določijo glede na posamezen del.

Distribucija zavarovalnih produktov

- PRED sklenitvijo pogodbe se na podlagi pridobljenih informacij od stranke opredeli njene **ZAHTEVE in POTREBE**;
- ko se pred sklenitvijo pogodbe zagotovi svetovanje, se poda stranki **osebno priporočilo**, ki pojasnjuje, zakaj je pos. zav. produkt najustreznejši glede na zahteve in potrebe stranke;
- vsaka predlagana zav. pogodba **mora biti v skladu** z zahtevami in potrebami stranke;
- DU IBIPs – dodatne zahteve za NŽZ;

IPID

- IDD 22 OZ. 545 čl.
- Izvedbena uredba komisije (EU) 2017/1469 o določitvi standardizirane oblike predstavitve dokumenta z informacijami o zavarovalnem produktu;
- [https://eiopa.europa.eu/Pages/Supervision/Insurance/Editable-Template-for-the-Insurance-Product-Information-Document-\(IPID\).aspx](https://eiopa.europa.eu/Pages/Supervision/Insurance/Editable-Template-for-the-Insurance-Product-Information-Document-(IPID).aspx)

IPID predloga SL

KID PRIIPs

- Uredba (EU) št. 1286/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. novembra 2014 o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih (PRIIP);
- Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/653 z dne 8. marca 2017 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1286/2014 z določitvijo regulativnih tehničnih standardov glede prikaza, vsebine, pregleda in revizije dokumentov s ključnimi informacijami ter pogojev za izpolnitev zahteve po posredovanju takih dokumentov;
- v pripravi Zakon o izvajanju Uredbe (EU) o dokumentih s ključnimi informacijami o paketnih naložbenih produktih za male vlagatelje in zavarovalnih naložbenih produktih;
- Uporaba od 1.1.2018 za NŽZ;
- objava KID PRIIPs obrazcev na spletni strani zavarovalnice.

POG določbe (IDD 25/521)

- Nadzor produktov ter zahteve glede upravljanja - POG
- **za razvijalce zav. produktov - Z, ZZD, ZPD:**
  - vzpostavitev postopkov za odobritev/ prilagoditev vsakega zav. produkta pred njihovo distribucijo (ciljni trg, strategija distribucije mora ustrezati ciljnemu trgu, ocena vseh tveganj tega trga,....)
  - redni pregled produktov – stalna ustreznost;
  - o vsem tem ustrezno informirati distributerje, da razumejo lastnosti produkta in opredeljen ciljni trg;

POG določbe (IDD 25)

- **za distributerje** (ki tržijo produkte, ki jih niso sami razvili):
  - mora pridobiti vse potrebne informacije od razvijalca, da razume lastnosti produkta in opredeljeni ciljni trg;

POG določbe se ne uporabljajo za zavarovanja velikih nevarnosti.

Delegirana uredba POG

- Nanaša se na predelitev notranjih procesov, funkcij in strategije, katerih cilj je zagotoviti, da so **interesi strank upoštevani skozi celoten življenjski cikel** zavarovalnega produkta, in sicer z vidika:
  - zasnove in razvoja produkta,
  - plasiranja produkta na trg,
  - stalnega spremljanja produkta.
- **Osnovni namen = varstvo stranke** (ustreznost produkta potrebam stranke skozi celotno življenjsko dobo produkta)

Vsebina DU POG

- določa
  - pravila za vzpostavitev, vzdrževanje, izvajanje in pregledovanje ureditev za nadzor in upravljanje zav. produktov (POG) pred njihovo distribucijo strankam, ter
  - pravila za ureditev distribucije teh produktov;
- uporablja se za
  - **razvijalce** zav. produktov (Z, ZZ, ZP) in
  - **distributerje**, ki svetujejo o zav. produktih, ki jih ne razvijajo.

POG - Kdaj je distributer razvijalec?

- kadar odločajo pri oblikovanju in razvoju zav. produkta za trg;
- kadar imajo vlogo odločanja (samostojno določijo poglobitne lastnosti in glavne elemente produkta: cena, tveganja, stroški, kritje, ciljni trg, pravice do nadomestila); sem *ne šteje* prilagoditev posameznega produkta posamezni stranki;
- potreben pisni dogovor z definiranjem sodelovanja in njunih vlog, še posebno določitev ciljnega trga;

Podrobnejša vsebina DU POG

DU POG

Plačilo za distribucijo

- IDD 17/3, IDD 19/4, IDD 19/5
- mora biti skladno z dolžnostjo distributerjev, da delujejo v skladu z najboljšimi interesi zavarovalca;
- ne sme spodbujati distributerjev, da bi zavarovalcu priporočili določen produkt, če bi lahko ponudil drugega, ki bi bolje zadovoljil potrebe zavarovalca;
- Zavarovalnica obvesti zavarovalca pred sklenitvijo pogodbe o vrsti plačila, ki ga prejmejo njeni zaposleni v zvezi z zav. pogodbo;

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- IDD + DU IBIPs;
- **preprečevanje nasprotja interesov:**
  - organizacijska in upravna ureditev za preprečevanje nasprotja interesov;
  - če to ne zadošča → pred sklenitvijo zav. pogodbe zavarovalcu nedvoumno in pravočasno razkriti splošnih značilnosti in virov nasprotja interesov;

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- zagotovitev sledečih informacij zavarovalcem pred sklenitvijo pogodbe (poleg 545 in 551 čl.):
  - **ob svetovanju:** ali se bo redno zagotavljala ocena primernosti NŽZ zavarovalcu. Če da, redna letna posodobitev ocene glede na želje, cilje in druge značilnosti zavarovalca (528.d);
  - dodatne info o NŽZ in predlaganih inv. strategijah - smernice in opozorila glede tveganj;
  - info o stroških in dajatvah, ki jih je treba razkriti po KID PRIIPs in še nekatere druge informacije;

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- zavarovalcu podati informacije pravočasno in v razumljivi obliki:
  - da stranka razume značilnosti in tveganja ponujenega NŽZ in
  - da lahko opravi informirano odločitev.

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- **Ocena primernosti in ustreznosti** ter poročanje zavarovalcem (IDD 30/1):
  - **ob svetovanju:** da se lahko **priporoči** določen NŽZ, se od zavarovalca pridobi potrebne info v zvezi z znanjem in izkušnjami s področja naložb povezanih s specifično vrsto NŽZ ter v zvezi s finančnim položajem te osebe (zmožnost kritja izgub, naložbeni cilji, naklonjenost tveganju...); **produkt oz. paket mora biti primeren;**
  - distributer zavarovalcu pred sklenitvijo pogodbe **zagotovi izjavo o ustreznosti** s podrobnostmi svetovanja in kako nasvet ustreza željam, ciljem zavarovalca; obvesti tudi o tem, ali bo redno podajal osveženo izjavo o ustreznosti;

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- **Ocena primernosti in ustreznosti** ter poročanje zavarovalcem (IDD 30/2):
  - **brez svetovanja:** distributer pozove zavarovalca, da zagotovi informacije glede svojega znanja in izkušenj s področja naložb, povezanih z NŽZ, da lahko oceni, ali je predviden produkt/storitev oz. paket **primeren**;
    - če meni, da ni primeren, zavarovalca na to opozori – pisno v standardizirani obliki;
    - če ne dobi informacij od stranke oz. so te nezadostne, distributer poda opozorilo v standardizirani obliki, da ni bilo moč ugotoviti, ali je produkt/paket primeren.

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- **Ocena primernosti in ustreznosti** ter poročanje zavarovalcem (IDD 30/3):
  - **brez svetovanja:** informacij ni potrebno pridobiti oz. niti opraviti ocene in podati opozorila, če so izpolnjeni določeni pogoji (execution only sales v RS):
    - NŽZ se smatra za nezapletenega oz. njegova struktura ni takšna, da bi bila težka za razumevanje (po ZTFI);
    - če distribucija poteka na pobudo zavarovalca;
    - (potencialni) zavarovalec je jasno obveščen, da pri distribuciji NŽZ distributerju ni potrebno oceniti primernosti ponujenega NŽZ in da zavarovalec ni deležen ustrezne zaščite v zvezi s pravili o poslovanju – opozorilo se lahko zagotovi v standardizirani obliki.

Dodatne zahteve v zvezi z NŽZ

- **Ocena primernosti in ustreznosti** ter poročanje zavarovalcem (IDD 30):
  - distributer vzpostavi evidenco dokumentov sklenjenih med njim in zavarovalcem → določitev pravic in obveznosti podpisnikov, drugi pogoji za zagotavljanje storitev zavarovalcu (možni sklici na druge dokumente);
  - distributer zagotovi zavarovalcu na trajnem nosilcu podatkov primerna poročila o storitvah, ki jih zagotavlja;
  - če je zavarovalec obveščten, da se bo izvajala redno ocenjevanje ustreznosti, se v poročilo vključi tudi posodobljena ocena o primernosti NŽZ glede na želje, cilje zavarovalca.

Dovoljenja zavarovalnega zastopanja in posredovanja

- dodatni pogoj za izdajo dovoljenja je, da nad osebo ni bil začet postopek osebnega stečaja – če je bil začet, je to razlog za ODVZEM dovoljenja;
- Agencija lahko zavrne zahtevo za izdajo dovoljenja tudi, če iz podatkov, s katerimi razpolaga izhaja, da bo zaradi aktivnosti osebe/družbe oz. zaradi ravnanj, ki jih je storila/opustila, lahko ogroženo opravljanje poslov/dejavnosti v skladu z določbami ZZavar-1 ali bo ovirano /oteženo izvajanje učinkovitega nadzora nad opravljanjem poslov oz. poslovanjem družbe;

Dovoljenja zavarovalnega zastopanja in posredovanja

- Zahteva **po stalnem poklicnem usposabljanju** ZZ/ZP, poslovodstva ZZD/ZPD/ZDZ in oseb v zavarovalnici, ki so vključeni v proces distribucije zav. produktov oz. v pripravo in distribucijo zavarovalnih polic → za ohranitev primerne ravni storitev, ki ustreza njihovi vlogi in zavarovalniškemu trgu;
- Če ZZ/ZP ne izpolnjuje tega pogoja, Agencija **ODVZAME** dovoljenje;

Registri – čl. 562.

- AZN vodi registre (enotna sama info točka):
  - registre ZZD, ZPD, ZDZ, B, ZZ, ZP, ki delujejo v RS
- ZAVAROVALNICA vodi:
  - registre ZZD, ZDZ, B, ZZ
  - navede ime člana uprave ZZD, ZDZ, B, odgovornega za distribucijo
- ZZD, ZPD, ZDZ, B vodi registre ZZ, ZP;
- ZZD vodi tudi register ZZD in ZDZ;
- Vsi registri so javni.

Novi podzakonski predpisi

- AZN dodatno predpiše podrobnejše pogoje za stalno poklicno usposabljanje in postopke za izkazovanje ustreznosti stalnega poklicnega usposabljanja (nov Sklep po 561) - obsega vsaj 15 ur letno;

Ostale novosti

- vloga za izdajo dovoljenja preko spleta;
- oseba iz posloводства ZZD in ZPD oz. odgovorna oseba za distribucijo v ZDZ in B mora izpolnjevati pogoje:
  - da ni bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja;
  - da nad njo ni bil začet postopek osebnega stečaja;
  - da ji ni AZN odvzela dovoljenja za opravljanje poslov ZZ ali ZP pred manj kot petimi leti;
  - stalno poklicno usposabljanje kot to velja za ZZ/ZP;

Ostale novosti - ukrepi

- AZN redno preverja veljavnost dovoljenja za opravljanje dejavnosti ZZ oz. ZP;
- začasna prepoved opravljanja nalog upravljanja ZZD, ZPD članu posloводства odgovornemu za distribucijo, če družba ne posluje v skladu z 6-16/521, 4-8/522, 1-2/524, 527a, 528c-528d in 545;
- **ZZD, ZPD, ZDZ – informacijo o postopku reševanja pritožb objavijo na spletni strani in na vidnem mestu v vseh prostorih, v katerih poslujejo s strankami (zavarovalnice pa v spl. pogojih);**

Povzetek – namen IDD

- povečano varstvo strank – delovanje v najboljšem interesu stranke;
- zahteve za **izboljšanje informiranja** in poslovanja vseh distributerjev, npr. vgrajeno v produkt preko **politike POG** (procesi za odobritev produkta, ki vključuje opredelitev ciljnega trga za produkt in **distribucijske strategije** zanj) + **IPID, KID PRIIPS**;
- večja **transparentnost** distribucije, produktov, nasprotja interesov in plačil distributerjem;
- zahteve glede stalnega strokovnega znanja in izkušenj;
- opredelitev **zahtev in potreb** stranke.

Vprašanja?

Hvala za pozornost